

S. Andreas - Eerste zondag van de vasten – 6 maart 2022

Thema: Innerlijke strijd

Inleiding

Op deze eerste zondag van de vastentijd zijn wij getuige van de innerlijke strijd, die Jezus met zichzelf heeft te voeren bij zijn optreden in het openbaar; zijn innerlijke strijd om te kiezen vóór zijn levensopdracht, tegen de aantrekkelijke alternatieven van bezit, macht en status. In zijn verhaal herkennen wij gebeurtenissen in de grote wereld (de strijd om macht en invloed in Oekraïne). Maar het speelt zich ook af in ons eigen leven. Constant hebben wij te kiezen voor wat er echt toe doet, en of wij de consequenties van onze keuze aanvaarden.

Preek

Jezus van Nazareth treedt de grote wereld binnen en wordt vanaf dag één in de woestijn geconfronteerd met de verleidingen van bezit, macht en status. Die wereld is vandaag niet anders: de welvaart lacht ons toe, en via reclame, maar ook door het gedrag van de massa, worden we meegezogen in die wereld van mode, muziek, meubels, mooie autos, verre vakanties. Toch klinkt er een stem in ons van: is dit nu echt belangrijk? Wat maakt ons leven waardevol en wat niet? Een stem die zegt, dat wat we hebben, niet van levensbelang is en gelukkig maakt. Maar dat wel belangrijk is wie we zijn, of we mensen zijn, die leven van en voor liefde en vriendschap. Want alleen als we zinvol leven, zijn we trouw aan onszelf en aan God.

God leeft in ieder van ons, is in ons aanwezig, maar zit vaak (zegt Etty Hillesum) diep onder het gruis van ons eigen ik, van ons egoïsme, ikke, ikke, ikke. Die God in ons opdiepen; dat is de innerlijke strijd, die ook Jezus te voeren heeft in het begin van zijn optreden in het openbaar; die God opdiepen, en Hem gaaf en onverdeeld naar buiten laten zien; dat is wat Jezus als zijn levenstaak ziet en die Hem gaandeweg steeds duidelijker wordt; Hij weet goed wat de trouw aan God inhoudt; dat is, als hij het opneemt voor de kleine mensen die geen leven hebben, als hij oog in oog komt te staan met de groten en de religieuze overheid in zijn tijd; dat is, als hij hen aanspreekt op hun hang naar bezit, macht en status, als hij hen irriteert en zij alles in het werk zullen stellen hem het zwijgen op te leggen. Maar hij blijft - door alles heen - trouw aan de God in hem; consequent voor de armen en de kleinen kiezen, wat het hem ook moge kosten.

De vraag die mij boeit is: Hoe is Jezus geworden wat hij is? Laten we van Hem a.u.b. geen wonderkind maken. Hij is mens en niets menselijks is hem vreemd. Hij huilt bij de dood van zijn vriend Lazarus; hij is ontroerd als hij arme mensen arm ziet; hij is bang en zweet water en bloed, als hij ondervindt, waar de trouw aan zijn God toe leidt. Hij voelt gaandeweg het verzet tegen hem groeien. Hij voelt de verleiding in zichzelf om onder te duiken in de massa, en de ongevaarlijke kant te kiezen. Maar hoe heftig de innerlijke strijd ook is, hij blijft overeind; hij stopt zijn God niet meer onder het gruis. Hij blijft trouw aan de God in hem, de God die liefde is.

Lieve mensen, op ons kerkenpad staan namen gegrift van mensen van onze tijd, die hetzelfde ervaren hebben: Maarten Luther King, Nelson Mandela, Rosa Parks, Etty Hillesum; gewone mensen, zoals u en ik, toch kanjers, omdat zij, diep in zichzelf, God onder het gruis vandaan halen, en zijn stem laten horen vandaag, tegen alles en allen in. Om er een uit te pikken, Nelson Mandela had toch een totaal ander leven kunnen hebben. Maar hij ging voor de bevrijding van zijn volk, voor de strijd tegen de apartheid in Zuid Afrika. En om trouw te zijn aan zijn levensroeping, koos hij voor ballingschap, voor stenen pikken op Robben Eiland. Een woestijnervaring van 27 jaren vechten met zichzelf, om zijn idealen trouw te blijven.

Ja, de innerlijke strijd van Jezus in de woestijn, en van zulke kanjers in onze tijd, is wat ook in ons speelt: hoe vaak gebeurt het niet dat we in gezelschap verkeren waar men afgeeft op vluchtelingen, op buitenlanders, op zwervers, op uitkeringsgerechtigden, op seksueel anders geaarde mensen? De omgeving denkt en spreekt vaak hard over hen; wat gebeurt er dan op zo'n moment in mij? ik voel dat God in mij - van onder het gruis - een appèl op mij doet om mij te laten horen; kies ik dan de gemakkelijke weg en heul ik met de massa, of heb ik de moed om overeind te blijven, mij te laten horen, kome wat komt? 'Wir schaffen das', zegt Angela Merkel.

Ja, die trouw aan mijn diepste zelf, aan God in mij, vraagt wel degelijk: durf, moed, en dat we ons schrap zetten, opstaan. We gaan vanaf vandaag op weg naar Pasen toe, het feest van opstaan, van opstanding, van – zo nodig – opstand. Amen.